

Aynı kültür ortamının örgütleri

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Salı, 18 Eylül 2018 18:46 -

Cihatçı örgütlerle ilgili olarak önceki yazılardan biliyorsunuz; bazı örgütler arasındaki silahlı çatışmaları hayretle karşılamıştım. Somutlarsak AI Nusra ile İslam Devleti (İD) arasında bir dönem yoğun silahlı çatışma yaşanıyor, karşılıklı olarak ölenler bulunuyor ve hatta karşılıklı olarak yöneticilere suikast bile düzenliyorlar.

“Bunlar emperyalizmin uşaklarıdır” gibi cahilliğini süslü laflarla örtmeye çalışanlar için anlaşılmaz bir durum...

İki örgüt de şeriat devletini hedefliyor ve her ikisi de Selefi inancına sahiptir.

Bu durumda neden çatşıyorlar diye sorabilirsiniz.

Çatışma nedenlerini anlatmadan önce bu sorunun yeterince düşünülmeden sorulduğunu belirtmek gerekir. Benzer örgütler arasındaki çatışmaları sosyalist solda özellikle 1970’li yılların ikinci yarısında yoğun olarak yaşamadık mı?

1975-1980 dönemindeki sosyalist hareketin önemli özelliklerinden bir tanesi sol içi şiddettir. Bu şiddette çok kişi hayatını kaybetti. Sol içi şiddet farklı örgütlere yönelebildiği gibi aynı örgüt içindeki kişilere de yönelebiliyordu. Bu şiddet üç bölüme ayrılabilir:

Birincisi, Kürt örgütleri arasındaki şiddettir. Özellikle PKK ile KUK arasındaki çatışmada çok kişi öldü.

İkincisi, Halkın Kurtuluşu ile İGD arasındaki çatışmalardır.

Aynı kültür ortamının örgütleri

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Salı, 18 Eylül 2018 18:46 -

Üçüncüsü ise, birbirine yakın iki örgüt olan Kurtuluş ile Devrimci Yol arasındaki çatışmalardır.

Bunların dışında da değişik örgütler arasında ölümle sonuçlanan çatışmalar yaşandı ama başlıcalarını bu üç grupta toplamak mümkündür.

Bu üç grup içinde en anlaşılabilir olanı ikincisidir. “Sosyal faşist” olarak adlandırılan kesimle “Maocu bozkurt” olarak adlandırılan kesim çatışıyor. Belirgin bir teorik zıtlasma var ve buradan hareketle çatışmanın nedenlerini anlamak daha kolaydır.

Diğer ikisinde zordur... Örgütler arasında farklılıklar vardı ama ikinci gruptakiler kadar birbirlerine zıt kutuplarda yer almıyorlardı.

Eğer konuya örgüt ve kişi isimlerini kenara itip genel özellikler bağlamında yaklaşırsak, benzer örgütler arasındaki çatışmanın sosyalist solda da cihatçılar arasında da bulunduğunu görürüz. Bunun nedeni aynı kültürel ortamdan beslenmektir.

Suriye ve Irak'taki kültürel ortam ile Türkiye'deki aynı değildir ama sonuçta İslam ile yakından bağlantılı Ortadoğu kültürüdür denilebilir. Çok sayıda Müslümanın bulunduğu Hindistan, Pakistan, Bangladeş, Endonezya ve Orta Asya cumhuriyetlerinde benzer bir durum var mıdır, bilmiyorum. Bu nedenle benzerliği Ortadoğu ile sınırlandırıyorum.

Cihatçı örgütler arasında fraksiyonculuk ileri derecede gelişmiştir. İD'nin gelişmesine baktığınızda bunu açıkça görebilirsiniz. Başlangıçta Al Nusra'ya bağlıydı ve Afganistan'daki El Kaida merkezinden emir alıyorlardı. İD, Irak'ta uygun bir ortam bulur ve hızla gelişir; gerek bu gelişmesi gerekse de tabanın istekleri onu ayrı örgüt olmaya götürür.

İD'nin Irak'ın en büyük kenti Musul'u kolayca ele geçirmesini bu ülkedeki Sünni ayaklanması çerçevesinde değerlendirmek gerekir. Küçük bir askeri güçle Irak ordusunu yenerek kenti ele geçirmiyorlar; adı az bilinen küçük cihatçı örgütlerden önemli destek alıyorlar. ABD'nin Irak'ı işgali ardından güçlenen Şiilik birçok alanda Sünnileri dışlamaya başlıyor ve İD de bu kesimin sözcüsü olarak güçleniyor. Bu gelişme çizgisi İD ile Al Nusra'yı ayrıştırıyor. Al Nusra diğer Müslümanlara zarar vermeyi ön plandaki hedefleri arasında değerlendirmezken, İD için Şiiler

Aynı kültür ortamının örgütleri

Engin Erkiner tarafından yazıldı

Salı, 18 Eylül 2018 18:46 -

önemli düşman sayılıyor. Şiiiler, Nusayriler ve İD'nin görüşlerini kabul etmeyen diğer Müslümanların tamamı düşman sayılıyor. Başlangıçta aynı olan iki örgüt ayrışıyor ve ardından silahlı çatışma başlıyor. Cihatçı İslam alimleri de bu iki örgüt arasında bölünüyorlar.

Özellikle Suriye'de bulunan bütün güçler bu çatışmayı gözlüyor, bazıları –mesela Ürdün gibi- Al Nusra'yı tutup İD'ye karşı kışkırtıyor.

Sonuçta yıllarca küllenmeyecek bir düşmanlık ortaya çıkıyor. Karşılıklı çatışma yaşanmış, insanlar öldürülmüş ve bundan vazgeçseniz bile izleri yıllarca silinmiyor.

Benzerini 1990'lı yıllarda sosyalist solda da yaşadık. O çatışmaların üzerinden yirmi yıldan fazla zaman geçmişti ama hiçbir şey unutulmamıştı.

İster ateist olun isterseniz olmayın içinde yaşadığınız toplumun kültüründe İslam önemli yer tutuyorsa, bu kültürden etkilenmemeniz mümkün değildir. Bu etki sosyalizasyonla içselleştirildiği için bilinçsizdir. En erken 16-17 yaşında devrimci olduğunuzda o bilinci örgüte taşırsınız.

Bu nedenle de sosyalistlik halktan öğrenmekten ziyade halkı değiştirmektir. Değiştirmek öğrenmeyi de içerir ama belirleyici olan değiştirmektir ya da kendini halka uydurmak değildir.

Bütün dinler yoğun şiddeti barındırır. Dinler tarihi aynı zamanda şiddet tarihidir.

Hıristiyanlıkta hiç farklı değildir. 1099'da Birinci Haçlı Seferi sonucunda Kudüs ele geçirildiğinde Müslümanlara yönelik olarak öyle bir şiddet uygulanıyor ki, sefere katılan ve kayıt tutanların yazdıklarına göre “yerdeki kan savaşçıların dizlerine kadar yükselmişti”.

Protestanlarla Katolikler arasındaki mezhep savaşı Hıristiyanlıkta da bulunuyor. Daha sonra Aydınlanmacılar ve ardından da sosyalistler bu dini fena yapıyorlar ve reforma zorluyorlar. Bu zorlama şiddetli çatışma içinde gerçekleşiyor ama oluyor. Hıristiyanlıkta mezhep savaşı sona eriyor.

Aynı kültür ortamının örgütleri

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Salı, 18 Eylül 2018 18:46 -

İslamda ise Sünni-Şii savaşı halen şiddetle devam ediyor. Bu savaşta görünürde dini inançlar konuşsa bile geri plandaki ekonomik ve politik çıkarlar belirleyici oluyor.

İslam fraksiyoncu bir dindir. Biraz güçlenen hemen ayrılmaya yönelir ve gerekçesini de zorlanmadan bulur. Bu özelliği cihatçı örgütler arasında da görmek mümkündür.

Bizde sosyalist soldaki fraksiyonculuğu bu kültürel temel üzerinde değerlendirmek gerekir.

İç şiddet de sola özgü değildir.

Başka bir deyişle bizdeki zaafaların tamamına yakını karşıtıımızdaki örgütlerde de bulunuyor.

Bunun açıklaması ancak aynı kültürel ortam çerçevesinde yapılabilir.

İD'nin gelişme tarihini okurken konu tanıdık geldi. Örgütleri ve isimleri unutarak konuyu genel özellikler düzeyinde ele alın, o kadar büyük benzerlik var ki...

Bazı cihatçı örgütlerin kendilerini "öncü savaşçı" olarak adlandırması, birkaç büyük eylem yapılırca Sünni kitlenin harekete geçeceğine inanmaları –ama bir türlü olmuyor-, politik ve askeri liderliğin birliği (böyle denilmiyor ama pratikte yapılan bundan farklı değildir), her konuda uygun kitaptan alıntı yapılması ve bu temelde haklılık arayışı...

Yoğun benzerlik var ve isimlere takılırsanız bu benzerliği göremeyebilirsiniz.

Aynı kültür ortamının örgütleri

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Salı, 18 Eylül 2018 18:46 -
